

Utorak, 19 Studeni 2024

RAZVOJ (ILI PROPAST) RIBARSTVA U DUBROVAČKO – NERETVANSKOJ ŽUPANIJI (IV); PLIVARIČARI UGROŽENI ZBOG NESTAŠICE SRDELE

SRDELE JE SVE MANJE, SVE JE RJEĐE NA RIBARNICAMA, A PLIVARIČARI SVE ČEŠĆE NA VEZU

veličina pisma | Ispis

FOTO: LUKA GERLANC / CROPIX

Píše: Davor Mladošić

Ove godine je baš bio jedan okomiti pad izlova sitne plave ribe, prvenstveno srdele. Ona je osnova hranidbenog lanca i sve zanima što se događa i kakva su znanstvena tumačenja. – govori predsjednik Ceha za ribarstvo i akvakulturu Obrtničke komore Dubrovačko – neretvanske županije Mato Oberan, jer naime, te kraljice sitne plave ribe, koja je othranila generacije na Jadranu, sve je manje na tanjurima, ne zato što je netko bi želio, već je sve rjeđe u ponudi na ribarnicama.

Nije to prvi put da se ribari, a onda i potrošači, susreću s nedostatkom srdele.

- Događalo se i u bližoj i daljnjoj prošlosti, čak i unazad nekih stotinjak godina bilo je oscilacija u pojavama sitne plave ribe, prvenstveno srdele. – kaže Mato Oberan, ali govori, kako ne treba zanemariti ni klimatske promjene iako, kako on kaže, „prema nekim tumačenjima, to se događa svakih 20-tak godina”.

- Ali u tom vremenu su bile ustaljene vremenske prilike. – napominje Oberan pa dalje kaže:

- Događalo se i prije da je srdele bilo jako malo. U Komižu na Visu, u tamošnjoj crkvi imate zlatnu srdelu na oltaru, postavljenu kad se pojavila nakon što je duži niz godina nije bilo. U to vrijeme bile su potegače, a svijetlilo se izgaranjem drva. Mreže su bile pamučne i bilo je muke oko njihova održavanja. Ali kako nevolja nikad ne dolazi sama, tad se pojavila i peronospora na vinovoj lozi što je dovelo do masovnog iseljavanja stanovništva u prekooceanske zemlje. Dakle, sad znamo nešto, a zapravo znamo manje nego prije jer prije smo imali tu konstatu prirodnih procesa i temperature, a sad imamo velike oscilacije. Hoće li se srdela brže vratiti, hoće li se ikako vratiti ili će se vraćati sporije pa da bude ciklički proces nestanka deset godina, nitko nam na ta pitanja ne može dati odgovore. – kazao je Oberan pa govori kakve to probleme donosi samim ribarima.

- Sad jednome plivaričaru s deset zaposlenih ljudi, samo da im da osnovnu plaću, da ih uopće uspije zadržati, mjesečno treba 20 tisuća eura, a da ni ne odriješi brod. Znači, godišnje im treba 200 tisuća eura. Tko sebi može priuštiti da iz ničega nešto daje? Ako se ovako nastavi to će biti pogubno. U plivaričarskom ribolovu nisu samo zaposlenici na brodovima, na to se nadovezuje i sekundarni i tercijalni dio priče jer tu su i svi oni koji opslužuju brodove od prijevoza ulova do šķverova, prerade ribe... Ukoliko nestane srdele bit će dovedeno u pitanje i izlov tuna, koja se prvenstveno hrani sitnom plavom ribom. Veliki dio izlova sitne plave ribe završava na četiri tunogojilišta. Oni imaju mogućnost kroz kupovinu donekle bolje alternative za hranjenje tuna, to je haringa sa sjevernog mora, ali je ona daleko skuplja od srdele radi troškova prijevoza zbog čega bi njihovo poslovanje bilo dosta teže. Dakle, sve su oči uperene u nešto što nije u domeni čovjeka. - ispričao je predsjednik Ceha za ribarstvo i akvakulturu Obrtničke komore Dubrovačko - neretvanske županije Mato Oberan.

FOTO: NIKOLA VILIĆ / CROPIX

- Dakle, ne možemo se sto posto nadati da će to biti samo ciklički proces koji će završiti i onda se opet dogoditi za 20-tak godina. Nitko nam ne jamči da ovo drastično smanjenje neće biti trajno. Sve je povezano, ali kad se rastumači, lako je shvatljivo, Jadran je najsjeverniji dio Mediterana i dosta je hladniji pa su sve vrste kojima ne godi pretjerano visoka temperatura migrirale prema našem moru. Tu je zadnjih godina bilo dosta sitne plave ribe, koja je stigla vjerojatno privučena planktonom, a za njim su došli predatori. Prije nekih desetak godina po istraživanjima, snimanjima i prepoznavanjima tumačilo se da ima oko deset tisuća dupina u Jadranu od Otranta do Tršćanskog zaljeva. Sad se već govori o broju bliže dvadesetak tisuća jedinki, dakle duplo više nego što ih je bilo. Prema znanstvenim istraživanjima odrasli dupin, a i onaj manji, dnevno treba deset posto svoje težine hrane iz mora. To je uglavnom sitna plava riba. Znači, oko 20 tisuća dupina, čija je prosječna težina oko 200 kilograma, a koji u danu pojedu 10 posto svoje težine, ispada da pojedu koliko hrvatska ribarska flota izlovi godišnje sitne plave ribe. Tome treba pridodati ono što pojedu tune koje se love samo u određenoj kvoti. Također se događa zbog proriđenih jata srdele u moru, dupini sve češće dolaze pod svjetla plivaričara kako bi se hranili. Ove godine je najveći broj plivaričara poslovao u minusu. Dosta je brodova vezano i nemaju ni vizije ni naznake što dalje. – ispričao je predsjednik Ceha za ribarstvo i akvakulturu Obrtničke komore Dubrovačko - neretvanske županije Mato Oberan.

FOTO: NIKOLA VILIĆ / CROPIX

Prema nekim predviđanjima kriza u izlovu srdele mogla bi potrajati još neko vrijeme, a koliko, Oberan govori:

- Ta kriza sa srdelom traje cijelu ovu godinu. Već prošle godine bilo je naznaka da je srdele manje, a ova je godina bila katastrofalna. Taj izostanak srdele trajat će tri - četiri godine jer se srdela po znanstvenim istraživanjima prepoznaje kao četverogodišnji organizam. U te četiri godine ili biva izlovljena utjecajem čovjeka ili pojedena od strane predatora. Mala je vjerojatnost da umire od starosti, ako se to i događa, jer starija je i slabije pokretljiva i lak je plijen predatorima. – kazao je Oberan,

A što je s incunima? Njih je, kaže Mato Oberan, ove godine bilo u prihvatljivim količinama.

- U kasnijim mjesecima, nakon srca ljeta, njihova količina u izlovu inače opada, a srdela postaje dominantnija, ali je srdela izostala. Opstojnost plivaričarske flote ne može se oslanjati samo na incunima jer oni moraju zadržati ljude i platiti ih 12 mjeseci u godini. Inače, poslovanje u kojem nemate zaradu nego ste na poslovnoj nuli je ludost.

**Sadržaj nastao uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.*

**Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora*

PRETHODNO O TEMI:

37 MILIJUNA KUNA ZA RIBARSKU LUKU U SUSTJEPANU PROPALO JE, ALI KOME I LUKA KAD JE RIBARSKU FLOTU NEMOGUĆE POVEĆATI

NIJE SE ODUSTALO OD RIBARSKE LUKE U SUSTJEPANU, PRIČA ĆE SE OVE JESENI „ZAKOTRLJATI“ DALJE

MATO OBERAN: RIBE SE JEDE DALEKO MANJE NEGO PRIJE, GUBIMO UTRKU S JEFTINIM MESOM

Označeno u [#srdela](#) [#nestašica srdele](#) [#mato oberan](#) [#sardela](#) [#srđela](#) [#ribolov](#) [#plivaričari](#) [#plivarice](#)

Srodni sadržaj (po oznakama)

- DRŽAVA SMO RIBOLOVNIH APSURDA, OVLAŠTENICI RIBOLOVA NA TUNE I IGLUNE VIŠE NEĆE MOĆI SAMOSTALNO STAVLJATI RIBU NA TRŽIŠTE

- MATO OBERAN: RIBE SE JEDE DALEKO MANJE NEGO PRIJE, GUBIMO UTRKU S JEFTINIM MESOM